

Årsredovisning Odling i Balans för räkenskapsåret 2013

Organisationsnummer 845002-2655

Styrelsen för Odling i Balans får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2013.

Förvaltningsberättelse Odling i Balans

Information om verksamheten

Odling i Balans grundades 1991 då den registrerades som ideell förening. Odling i Balans syfte är att utveckla svensk växtodling så att ekonomi och ekologi är i balans. Helhetsperspektivet inom produktionen är utgångspunkten med hänsyn till växtnäring, växtskydd, markvård, energihushållning, vattenhushållning, klimat, vattenmiljö och biodiversitet. Under året så har OiB ansvarat för att koordinera ett stort forskning och utvecklingsprojekt "höstvet mot nya höjder". I det projektet har många grupper varit engagerade såsom lantbrukare, forskare, rådgivare och bransch. Nedan följer en berättelse om OiB verksamhet under 2013. Mycket verksamhet har skett inom höstveteprojektet under året.

Verksamheten bygger på en intresserad och engagerad grupp lantbrukare som samlas regelbundet för erfarenhetsutbyte och för projektverksamhet. Utvecklingsarbete, innovationer och projekt sker i nära samarbete med dessa gårdar. Odling i balans samverkar idag nära med 17 gårdar. Dessutom har man ett utökat samarbete med ytterligare några gårdar inom projektverksamheten. Både konventionella och ekologiska företag är med i verksamheten. Gårdarna fungerar som testgårdar i olika sammanhang. Flera av intressenterna använder gårdarna för att testa idéer och ny praxis i liten skala innan den kan implementeras i större omfattning. Gårdarna fungerar också som fältlaboratorium i flera forsknings- och utvecklingsprojekt. Under ett år så genomförs ett stort antal studiebesök på flera av OiB gårdarna. Det brukar vara positiva aktiviteter där lantbrukarna visar upp sin produktion och berättar om befintlig verksamheten och framtida drömmar och visioner. De flesta av gårdarna har varit med sen starten 1991. Några har slutat och andra har kommit till.

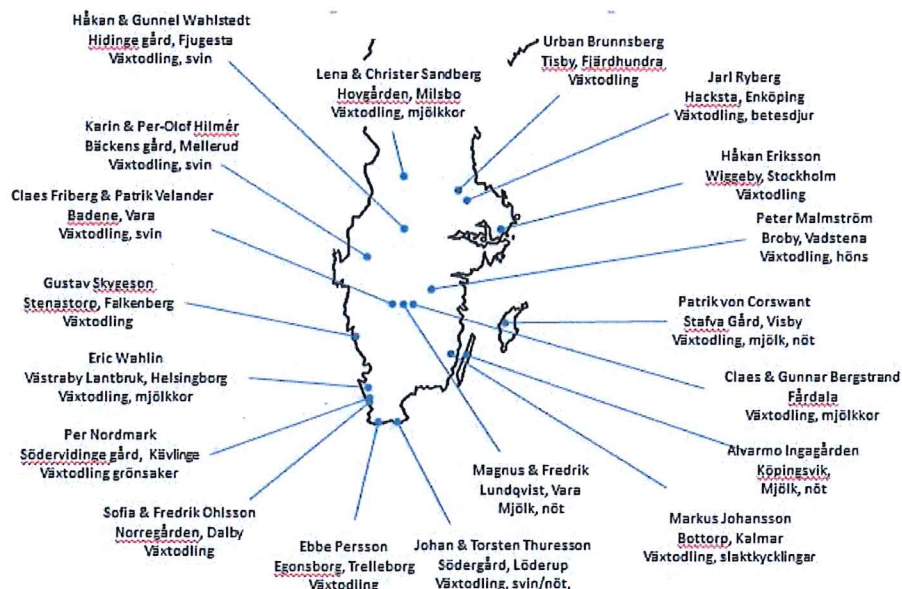

Bild. Det mesta av verksamheten sker i nära samverkan med 17 OiB pilotgårdar. I vissa projekt sker också samverkan med ytterligare ett antal gårdar i Sverige.

För närvarande finns 20 intressenter som anslår medel till verksamheten och samverkar med OiB i olika former. Dessutom tillkommer forsknings- och utvecklingsstiftelser som bidrar till projektverksamheten. Intressenterna representerar kedjan från "jord till bord". En stor del av projektverksamheten sker i samarbete med intressenterna.

Bild. För närvarande är det 20 stycken intressenter som anslår medel och samverkar med OiB på olika sätt.

Handwritten signature

PROJEKT OCH TEMAN UNDER 2013

- Höstvetete mot nya höjder
 - Managementfrågor
 - Jordbearbetning, såbädd
 - Gödsling, markstatus
 - Växtskydd
 - Sortfrågor
 - Dränering, bevattning
 - Växtföljd
 - Tillväxtmodeller
- Framtidsföretag, energieffektivisering och produktion av förnyelsebar energi
- Baltic Deal
- Integrerat Växtskydd
- Nollrutor, N-sensormätningar för att skatta mineralisering
- Nyckeltal, klimat, växtnäring, energi, effektivisering
- Bördighet, markvård, jordbearbetning
- Biologisk mångfald, lärkrutor

PROJEKT "Höstvetete mot nya höjder"

Projektet ska identifiera möjliga åtgärder för att vända trenden av stagnerande skördar. Det har varit ett intensivt arbete med höstveteprojektet under året. Projektet finansieras av Lantmännens Forskningsstiftelse, Stiftelsen Lantbruksforskning, LRF och Yara. OiB var "navet" i höstveteprojektet vilket innebar ett givande samarbete med Hushållningssällskapen i Malmöhus och Skara, samt Växtråd i Mellansverige och flera forskare vid SLU.

Tidigt på året planerades lantbrukarintervjuer. Det innebar flera möten med rådgivare och en intervjuexpert för att utforma intervjuerna, genomföra testintervjuer, samt utföra intervjuer av 32 lantbrukare. Intervjuerna handlade om lantbrukares strategier i höstveteeodling och hur man tänkte om möjligheter att öka skördarna. En annan del av projektet var att planera och välja ut forskare för kunskapsinventering inom olika områden som berör höstveteeodling. De hade i uppgift att beskriva kunskapsläget och identifiera kunskapsluckor där ny forskning behövs. Den 29 maj inbjöds alla inblandade till en processdag för att summera vad man kommit fram till i projektet. Den 29 augusti inbjöds forskare och rådgivare till ett halvtidsseminarium där man presenterade en del av resultaten.

Den tredje uppgiften inom projektet var att identifiera strategier i andra länder för att öka skördarna. Därför genomfördes en resa till England i juni i samband med den engelska mässan "Cereals" 12-13 juni och en resa till Danmark i november 12-13 november i anslutning till det danska nätverket "Cereal Network".

Resultat och aktiviteter i höstveteprojektet rapporterades och följdes av media under året, Lantmannen, Grodden, Jordbruksaktuellt, Växtpressen mfl. Projektet presenterades på olika konferenser under året, exempelvis på Växjö möte.

PROJEKT – ENERGIKARTLÄGGNINGAR – ENERGI-EFFEKTIVISERING

Flera av OiB gårdarna arbetar aktivt med energieffektivisering utifrån en energikartläggning. OiB har i uppdrag att leverera underlag om energikartläggningar och bioenergiproduktion till LRF energiprojekt "framtidsföretagaren". Till det arbetat har OiB arbetat med att ta fram material och information om gårdarnas energi-status, arbete med energieffektivisering och produktion av förnybar energi. Tre OiB gårdar (Bäcken, Södergård och Hidinge) är nu också med bland "framtidsföretagarna". De är speciellt förberedda för att ta emot studiebesök och visa energieffektivisering och egen energiproduktion.

PROJEKT - BALTIC DEAL

Projektet Baltic Deal syftade till att lantbrukare och rådgivare runt Östersjön samverkade och utbytte erfarenheter för att minska utlakningen. 2013 var projektets sista år. OiB pilotgårdar, plus tre gårdar till har utgjort grunden i pilotgårdsarbetet i Sverige. I februari besökte en journalistgrupp från övriga länder Sverige och gjorde studiebesök på tre av pilotgårdarna. De var mycket imponerade över verksamheten och besöken resulterade i artiklar i en polsk lantbrukstidning. Vid två internationella seminarier deltog OiB pilotgårdar. Ett möte var i Polen och ett annat var i Estland. Lantbrukarna från OiB pilotgårdar berättade om hur man tänkte och arbetade i Sverige både för att ha en hög produktion och samtidigt ha hög miljöhänsyn. Verksamhetsledaren deltog på slutkonferensen i Polen den 4-5 september. En tydlig slutsats från projektet är att det skett mycket värdefullt utbyte mellan länderna och att det har byggts upp ett viktigt nätverk mellan lantbrukare och rådgivare runt Östersjön. Det vore därför värdefullt om det blir en fortsättning av projektet i någon form. Den 10 september var det en avslutningsträff för Baltic Deal i Sverige. Två av OiB pilotgårdar deltog i mötet och berättade om sina erfarenheter av lantbrukarutbytet. Ett övergångsprojekt som heter Baltic Bridge planerades under året för fortsatt utbyte mellan pilotgårdar och rådgivningsorganisationer runt Östersjön.

PROJEKT- INTEGRERAT VÄXTSKYDD (IPM)

Inom Odling i Balans samsas gårdar som drivs både ekologiskt och konventionellt. Här finns ingen motsättning. Men Odling i Balans står upp för det konventionella jordbruk som använder både mineralgödsel och kemiskt växtskydd på ett ansvarsfullt sätt. Det innebär för kemiskt växtskydd så lite som möjligt, men så mycket som behövs. OiB pilotgårdar har fungerat som demogårdar för att visa upp säkert växtskydd i alla dess former.

OiB har i flera år drivit ett IPM projekt med syftet att ta fram praktiska råd och hinder för genomförande av integrerat växtskydd på gårdsnivå. Under detta år färdigställdes ett förenklat verktyg som ska ge exempel på vad IPM kan innebära i praktiken. Verktöget ska kunna användas som underlag och diskussion vid exempelvis ett rådgivningstillfälle eller för egenkontroll.

PROJEKT - Nollrutor, N-sensormätningar för att skatta mineralisering

Yara, OiB och Jordbruksverket har samarbetat i ett projekt med nollrutor och N-sensormätningar. I dessa rutor har kväve mineraliseringen kunnat beräknas. Slutsatser från projektet är att N-sensorn är ett

värdefullt verktyg för att skatta markmineraliseringen och att kväveleveransen från stallgödseln kan vara stor under vissa betingelser.

PROJEKT - Gårdsnyckel, och Joker-II-projektet

Under första delen av 2013 pågick ett ganska intensivt arbete med att utveckla Gårdsnyckeln. Under den tiden hade OiB förstärkning av en extra resurs.

OiB har också delaktig i HS Halland JOKER II projekt. Projekt syftar till att ta fram nyckeltal och rådgivningsunderlag till klimatrådgivning på gårdsnivå. Flera av pilotgårdarna var delaktiga i att testa ett nytt klimat-rådgivningsverktyget som förväntas kunna användas av Greppa i framtiden.

PROJEKT - Biologisk mångfald, lärkrutor etc.

En av de kanske rikaste biologiska mångfalderna i Sverige är naturbetesmarkerna. Det är unika betesmarker som är artrika miljöer som ger livsutrymme för många hotade växter, insekter och fåglar. Många av pilotgårdarna finns i landskap där den biologiska mångfalden redan är riklig. Det gäller gårdarna i Mälardalen där det kryllar av insprängda åkerholmar som ger variation och artrikedom mitt i produktiva åkrar. På pilotgårdarna i utpräglad slättbygd är läget annorlunda. På flera av gårdarna har man därför anlagt skyddszoner. Ett annat exempel hur OiB har jobbat med mångfalden under året är att delta i ett projekt där man anlägger speciella lärkrutor.

PROJEKT - bördighet, markvård, jordbearbetning

Markvården är en central del inom Odling i Balans. En bördig jord brukar beskrivas som en jord som år efter år levererar höga och jämna skördar. Bördigheten är ett resultat av många olika faktorer. Under året har framförallt bördighetsfrågan varit central i höstveteprojektet. Markpackning, dräneringsstatus, jordbearbetning, såtid m.fl. har varit frågor som har diskuterats i projektet.

GENERELL VERKSAMHET

TEMADAG 22 januari LINKÖPING

Den 22 januari var det OiB årliga temadag, som hölls i Linköping. Temat var ägnat det nya höstveteprojektet "Höstvete mot nya höjder". Denna dag blev startskottet för projektet. Seminariet samlade 80 besökare.

ÅRSMÖTE 22 MAJ i NORRKÖPING

Årsmöte den 22 maj hölls på Arbetets museum i Norrköping. Peter Borring, LRF ordförande i Östergötland höll ett intressant högtidstal och pratade om lantbrukets roll framöver som framtida livsmedels- och energiproducent. Därefter gav Börje Beckman, spannmålschef och Håkan Nordholm, foderchef från Agroetanol en intressant presentation om etanolfabriken, fodertillverkning av restprodukterna och fabriken förutsättningar och satsningar. Dagen efter var det en pilotgårdsträff på Broby gård. Peter Malmström ansvarig för OiB på pilotgården berättade om gårdens produktion, visade upp odlingen och berättade om tekniksatsningar man genomfört för att minska markpackningen, samt bygget av en ny siloanläggning. En nyhet var gårdens erfarenheter av att vara med i N-

sensormätningarna och skatta gödslingsbehovet utifrån ogödslade rutor. Detta var något gården upplevde som ett mycket värdefullt verktyg.

INTERNATIONELLT UTBYTE INOM EISA

OiB är medlemmar i EISA (Europén Initiativ for Sustainable Agriculture). Det innebär ett utbyte med Frankrike, Tyskland, England, Luxemburg och Österrike om frågor som rör "Integrated Farming". Verksamhetsledaren deltog på ett möte den 4 april i Bryssel. På det mötet diskuterades lobbying i parlamentet om hur förgröningen ska tolkas, att utarbeta demogårdar för att visa ett gott växtskydd, och andra frågor hur man kan visa vad integrerad produktion kan innebära. Verksamhetsledaren och en av lantbrukarna deltog i ett studiebesök i Frankrike.

BORGEY 26-27 JUNI

Den 26-27 juni träffades de flesta pilotgårdarna på Borgeby fältdagar och utvärderade projektet Baltic Deal. OiB marknadsförde även höstveteprojektet i samband med "Gropen-aktiviteter". Sen höll verksamhetsledaren ett seminarium om betydelsen av att gödsla rätt både avseende skörd och miljö.

PILOTGÅRDSTRÄFF 18-19 NOVEMBER - ENERGI

Den 18-19 november var en pilotgårdsträff med temat energi. Det var ett samarrangemang med LRF:s energiprojekt "Framtidsföretagare." Träffen innehöll en framtidsspaning som visade på nya energibesparande idéer och möjlig energiproduktion på gårdsnivå, medieträning, erfarenhetsutbyte om studiebesök, samt erfarenhetsutbyte av energi-effektivisering och förnybar energiproduktion på gårdsnivå.

NYTT VETENSKAPLIG RÅD

Ett nystartat vetenskapligt råd träffades den 3 september. Ett antal experter inom olika områden hade då tillfrågats för att ge synpunkter och råd till OiB verksamhet. Följande personer är nu delaktiga i OiB vetenskapliga råd; Växtodlingsfrågor; Göran Bergkvist, SLU, Institutionen för Växtproduktionsekologi, Ekonomi; Anders Krafft, rådgivare och chef på VäxtRåd, Agri-Bench mark ansvarig i Sverige, Energi; Linus Petterson, energiexpert och projektledare för Framtidsföretagar-projektet, LRF, Markpackning, jordbearbetning; Johan Arvidsson, SLU, Institutionen för mark och miljö, avdelningen för jordbearbetning, Växtnäring mineralgödsel; Gunilla Frostgård, expert växtnäringsfrågor, Chefsagronom, Yara, Växtnäring stallgödsel; Helena Aronsson, SLU, samverkanslektor, Institutionen för mark och miljö, expert växtnäring och förluster, Växtskydd; Göran Gustafsson, Jordbruksverket, Växtskyddsenheten, Linköping, expert växtskydd och svamp, Växtskydd; Henrik Hallqvist, Jordbruksverket, Växtskyddsenheten, Alnarp expert växtskydd och ogräs, Landskapsbiologi och biologisk mångfald; Petter Haldén, rådgivare HS i Uppsala. Den första träffen innehöll en utvärdering av OiB. Rådsmedlemmarna summerade OiB verksamhet så här:

Odling i balans förknippas med helhetstänkande och det är viktigt att det är ett fristående organ. Det är ett oberoende organ som kan företräda lantbruket. Det har hög trovärdigheten och ger ett seriöst intryck. Odling i balans har även ett gott renommé bland myndigheter och från lantbrukssverige i allmänhet. Man har stor möjlighet att påverka politiker. Odling i balans har varit ett organ som för idéer från skrivbord till försök, ut i praktiken. Om pilotgårdarna säger man att det är fina gårdar, som har

använts mycket vid olika demonstrationer och studiebesök. Det är bra att gårdarna är spridda i landet och har olika produktionsinriktning. Man har haft en bred projektverksamhet och det har varit en stor idériakedom. OiB har haft mycket att komma med. Det finns ett unikt och ett gott samarbete mellan forskare, rådgivare och lantbrukare inom Odling i Balans. Balic Deal är ett exempel på ett särskilt viktigt projekt där vi har kunnat visa hur vi jobbar med miljö och produktion i Sverige. Den dokumentationen som gjorts i många år är en styrka. Det är ett bra material som kan visa på effekter vid olika demonstrationer och projekt. Det vetenskapliga rådet tycker det är väldigt bra att det finns en bredd bland intressenterna. På gårdarna kan man testa olika saker innan det kan införas på bred front.

OiB STYRELSE

Styrelsen har bestått av Håkan Wahlstedt, ordförande, Gunnar Bergstrand vice ordförande, Pär-Johan Löf, Mats Andersson, Ove Karlsson, och Johan Arvidsson. Det har varit fem styrelsemöten under året.

- Håkan Wahlstedt, ordf. Hidinge gård
- Gunnar Bergstrand, v. ordf. Södergård
- Pär-Johan Löf, Lantmännen
- Mats Andersson, Bayer
- Ove Karlsson, VD HS Halland
- Johan Arvidsson, Samverk,lektor SLU

Ma Rr

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel (kronor):

balanserad vinst	292 175
årets vinst	187 343
	479 518

disponeras så att	
i ny räkning överföres	479 518

Föreningens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med tilläggsupplysningar.

Resultaträkning

	Not	2013-01-01 -2013-12-31	2012-01-01 -2012-12-31
Nettoomsättning	1	2 755 495 2 755 495	1 982 384 1 982 384
Rörelsens kostnader			
Handelsvaror		-230 907	-383 309
Övriga externa kostnader		-1 303 952	-754 803
Personalkostnader	2	-1 025 848 -2 560 707	-1 010 084 -2 148 196
Rörelseresultat		194 788	-165 812
Resultat från finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		2 850	16
Räntekostnader och liknande resultatposter		-470 2 380	-62 -46
Resultat efter finansiella poster		197 168	-165 858
Resultat före skatt		197 168	-165 858
Skatt på årets resultat		-9 825	0
Årets resultat		187 343	-165 858

Balansräkning	Not	2013-12-31	2012-12-31
TILLGÅNGAR			
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		150 653	208 935
Aktuella skattefordringar		51 291	66 809
Övriga fordringar		66 197	28 251
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		32 662	27 650
		300 803	331 645
<i>Kassa och bank</i>		1 541 263	1 163 237
Summa omsättningstillgångar		1 842 066	1 494 882
SUMMA TILLGÅNGAR		1 842 066	1 494 882
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	3		
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserad vinst eller förlust		292 175	458 033
Årets resultat		187 343	-165 858
		479 518	292 175
Summa eget kapital		479 518	292 175
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder		204 976	280 902
Övriga skulder		77 204	215 869
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	4	1 080 368	705 936
Summa kortfristiga skulder		1 362 548	1 202 707
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1 842 066	1 494 882
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

Tilläggsupplysningar

Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd.

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Övriga tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärden där inget annat anges.

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

Noter

Not 1 Nettoomsättningens fördelning

	2013	2012
Nettoomsättningen per rörelsegren		
Anslag intressenter	815 000	1 058 000
Projektreddovisning	-347 494	140 000
Övrigt	2 287 990	784 384
	2 755 496	1 982 384

Not 2 Anställda och personalkostnader

	2013	2012
Medelantalet anställda		
Kvinnor	1,00	0,75
Män		0,50
	1,00	1,25

Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader inklusive pensionskostnader

Löner och andra ersättningar	715 753	704 350
Sociala kostnader och pensionskostnader	274 514	298 139
(varav pensionskostnader)	(42 864)	61 956)
Totala löner, andra ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader	990 267	1 002 489

Not 3 Förändring av eget kapital

	Balanserat	Årets
	resultat	resultat
Belopp vid årets ingång	458 033	-165 858
Disposition av föregående års resultat:	-165 858	165 858
Årets resultat		187 343
Belopp vid årets utgång	292 175	187 343

Not 4 Förutbetalda intäkter

	2013-12-31	2012-12-31
Nyckeltal för pilotgårdar	180 000	20 000
Övriga samband åtgärder	0	3 000
Info hemsida / utställningar / temadagar	10 000	30 000
Energihushållning	0	10 000
Markstruktur	30 000	20 000
Klimat	20 000	50 000
Växtnäring i vatten	70 000	80 000
Växtnäring / Gödsling	25 000	20 000
Begränsad ammoniakavgång	10 000	30 000
Växtföljder	0	50 000
Växtskydd	0	60 000
Beskrivning av risklägen	0	25 000
Biologisk mångfald	30 000	40 000
Precisionsodling, allmänt	0	40 000
Reducerad bearbetning	0	20 000
Höstvete / Skördeutveckling	530 494	10 000
IPM / Växtskydd	20 000	70 000
	925 494	578 000

Stockholm den 25 februari 2014

Håkan Wahlstedt
Ordförande

Pär-Johan Lööf

Gunnar Bergstrand

Johan Arvidsson

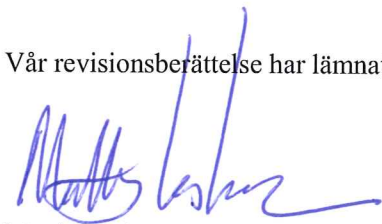

Ove Karlsson

Mats Andersson

Vår revisionsberättelse har lämnats den 25 februari 2014

Mattias Kristensson
Auktoriserad revisor

Per Nordmark
Revisor